

PARODA „ŽEMAIČIŲ KRIKŠTO ŽENKLAI“

KAN. TEOL. LIC. ANDRIEJUS
SABALIAUSKAS

Edvino Bružo nuotraukose (iš kairės): gieda Vilniaus arkikatedros bazilikos tradicinio giedojimo ansamblis „Ūla“; parodos atidarymo dalyviai; kalba Telšių vyskupas dr. J. Boruta SJ

2013 m. gruodžio 5 d. popietę Lietuvos nacionaliniame muziejuje atidaryta paroda „ŽEMAIČIŲ KRIKŠTO ŽENKLAI“. Jos atidaryme dalyvavo Telšių vyskupas dr. J. Boruta SJ, jo augziliaras ir generalvikaras vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovas Julius Ratkus, Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kan. Viktoras Ačas, kiti šios seminarijos vadovai bei klierikai, Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius mons. Žydrūnas Vabuoalas, Lietuvos Vyskupų konferencijos generalinis sekretorius kun. Kęstutis Smilgevičius, kiti sekretoriato darbuotojai, Telšių miesto ir savivaldybės administracijos direktorius Saulius Urbonas, Lietuvos katalikų mokslų akademijos pirmininkas prof. Paulius Subačius, istorikas prof. Vytautas Ališauskas, nemažai kitų mokslininkų, muziejininkų, visuomenės atstovų. Visus juos giesmė iš „Žemaičių Kalvarijos Kalnų“ pasveikino Vilniaus arkikatedros bazilikos tradicinio giedojimo ansamblis „Ūla“. Kalbėjo Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė. Ji pažymėjo, kad šiais metais, kai iškilmingai švenčiamas Žemaičių Krikšto 600 jubiliejus, ši paroda užbaigia pagrindinių šiems metams skirtų jubiliejinų renginių, programą. Jubiliejaus

šventimas tęsis iki pat 2017-ųjų metų.

Parodoje eksponuojamas senasis Žemaitijos bažnyčiose ir bažnytelėse išsaugotas bažnytinis menas: monstrancijos, relikvijoriai, bažnytiniai paveikslai, procesinės vėliavos, nešiojamieji altorėliai, krikštyklos, kitos bažnyčių išlikusios interjero detalės, vertingi liaudies grafikos, profesionaliosios tapybos, tekstilės kūriniai – neįkainojamos vertės turtas, pasiekęs mus iš XVII–XX amžiaus.

Susirikusius pasveikino, savo įžvalgomis dalinosi Telšių vyskupas dr. Jonas Boruta SJ. Jis akcentavo, kad šis sakraliojo meno palikimas pirmiausia kalba apie paprastų žmonių – žemaičių – gilų tikėjimą. Jie pažino Krikščionybę, skaitydami vyskupo Motiejaus Valančiaus išleistas maldaknyges bei „Žyvatas šventųjų“. Paprasti žmonės siuvo ir siuvinėjo bažnytines vėliavas, audė uždangalus altoriams, drožė šventųjų statulėles, darė kryžius ir kryželius, piešė, kūrė grafikos darbus. Daug tokios kūrybos egzempliorių, atgabentų į parodą, yra iš Kretingos ir jos apylinkių. Šie sakralaus, liaudiško meno darbai liudija apie žemaičių krikščioniškumą, katalikiškumą ir tautiškumą. Šių kūrinių autoriai buvo krikščioniškumo ir autentiškumo saugotojai, nepraradę savo žemaitiškos tapatybės ir bažnytinio meno pagalbą ją išsaugoję. Paroda pareng-

Edvino Bružo nuotraukoje – parodos „Žemaičių krikšto ženklai“ fragmentas ir jos lankytojai

ta bendradarbiaujant su Telšių vyskupija. Dalis parodoje visuomenei pristatytų eksponatų buvo atvežta iš Žemaičių Kalvarijos bazilikos, Telšių katedros, kitų šios vyskupijos bažnyčių, Kauno arkivyskupijos ir šios arkivyskupijos muziejaus.

Parodos kuratorė – Lijana Birškytė-Klimienė, architektė – Gražina Pajarskaitė.